

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra církevních dějin a literatury

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky Mgr. Michal Charypar, Ph.D.

Autor/autorka práce: Bc. Draga Šaričová
 Studijní program/obor: Dějiny evropské kultury
 Název práce: Hry R.U.R. a Ze života hmyzu v rukou britských cenzorů, divadelníků a nakladatelů
 Vedoucí práce: Mgr. Klára Kudlová, Ph.D.
 Rozsah práce: 106 s.

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje je bez výhrad	splňuje je s drobnými připomínkami	splňuje je s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	x	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	x	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	x	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	x	☐	☐	☐

Zpracování příloh	x	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	x	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	x	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	x	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	x	☐	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	x	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	x	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	x	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☐	x		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	x		☐	
Práce přináší nové poznatky	x		☐	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	x		
Práce má metodologický/teologický přínos	☐	x		

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Posuzovaná diplomová práce Dragy Šaričové působí velmi sympaticky volbou nedostatečně zpracovaného (byť ne docela neznámého a nového) tématu, navíc s nadnárodní důležitostí, dále snahou o podrobnou komparaci členitého textového materiálu a konečně i rozpětím mezi dvěma jazykovými oblastmi (českou a anglickou). Dosahuje také spíše dílčích a drobných, ale přesto zcela nových zjištění. Méně přesvědčivá už tato práce je po stránce metodologické a interpretační, jak o tom budeme hovořit dále.

Práce se zabývá dramaty R.U.R. (zde i dvěma z raných českých knižních vydání) a Ze života hmyzu a volnými překlady obou těchto dramát do angličtiny od Paula Selvera. Soustředění výzkumu do úzkého časového rámce let 1920-1923 oceňuji jako velmi dobrou volbu, jež autorce umožnila vytvořit věcně soudržný a kompozičně sevřený text. Na počátku si autorka klade konkrétní výzkumné otázky a na konci jasně prezentuje řešení, k nimž se dobrala, s autokritickým vyznačením limitů těchto řešení. Za přesvědčivé zjištění, získané na základě srovnání textů, pokládám to, že Selver překládal R.U.R. z prvního, nikoliv z opraveného druhého vydání (možností, že by překládal z některého Čapkova rukopisu, bych se ani nezabýval, sama autorka ji ostatně jenom nadhazuje bez jakéhokoli dalšího zkonkrétnění). Obohacením výzkumu otázky je i zájem o to, co se – zde už zjevně zcela mimo Čapkův autorský záměr – s tímto překladem dělo v adaptacích pro jeviště a pro anglické knižní vydání. Materiálově relativně chudší, přesto však solidní je rovněž zpracování obdobné situace u hry Ze života hmyzu (zde však autorka mohla podrobněji rozvinout **typologické** srovnání mezi oběma texty, jež by snad mohlo přesněji objasnit Selverův přístup k překládání.)

Za méně zdařilou pokládám pasáž, v níž autorka srovnává dvě z raných českých vydání R.U.R. Problém není v samotném srovnání textů – to je podrobné a souhrnně je reprodukuje přílohy k posuzované práci –, ale jednak ve výběru textů a jednak v nedostatečné interpretaci rozdílů mezi nimi. Autorka ke komparaci vybrala 1. a 3. vydání R.U.R. a prohlašuje, že 3. vydání je textově shodné s druhým; stěží to však může tvrdit, když 2. a 3. vydání mezi sebou neporovnála. O 2. vydání totiž uvádí, že je nedostupné, třebaže ve skutečnosti by mělo být k dispozici v Národním muzeu či v Městské knihovně Lysá nad Labem. Jiný problém spatřuji v tom, že ze srovnání obou textů, jemuž je v práci věnován velký prostor, autorka vyvozuje opravdu velmi málo konkrétního o důvodech, proč vůbec dramatik přistoupil k úpravě svého textu a s jakým cílem a výsledkem ji provedl. Celý proces autorské revize textu (nehledě k možným vnějším okolnostem a vlivům) vnímá autorka zjevně jako bezproblémový: hovoří jen o redukci „nadbytečných“ replik a o několika významových posunech a o výrazné proměně Heleny, již bylo ve srovnání s 1. vydáním ubrána část replik, ale též přidány některé jevištní úkoly, pouze vágně podotýká, že po revizi postava Heleny působí naivněji, resp. emotivněji. V závěrech pak autorka nečekaně podotýká: „Hlavním impulsem k přepracování hry byla pravděpodobně její hraná premiéra, která odhalila jisté nedostatky dramatického textu“ (76). O tom však předchozí srovnání verzí neposkytuje žádný důkaz; autorka dle citované formulace též jaksi implicitně předpokládá, že text 1. vydání byl totožný s textem, který zazněl z jeviště při prvním uvedení hry, to však takto vůbec nemuselo být. Autorka celkově opomněla porovnat svá zjištění s dostupnými komentáři editorů R.U.R., jež by jí mj. poskytly údaje o dalších pramenech hry (zejména mám na mysli komentář Emanuela Macka ke svazku Čapkových Dramat z r. 1992, kde je o genezi a proměnách textu pojednáno nejkomplexněji). Práci navíc provází nejistota v užívané terminologii.

Oceňuji však poctivý faktografický přístup, opřený navíc o relativně bohatý pramenný korpus, s nímž se autorka pokusila o zpracování tohoto nesmírně těžkého tématu. Stylisticky má práce plně dostačující úroveň, také překlepů a chyb je minimum. Práci proto hodnotím celkově jako **velmi dobrou**.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Pokud jste procházela ediční komentář Em. Macka k Čapkovým Dramatům z r. 1992, o jakých dalších pramenech R.U.R. mimo 1.-3. knižní vyd. informuje?

Anglický překlad R.U.R. od Paula Selvera z r. 1923 zdaleka není prvním cizojazyčným překladem této hry. Věděla byste o některých starších překladech?

Jakým způsobem by podle Vás bylo ještě možné dále rozvést témata, jež jste pojednala ve své diplomové práci?

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Datum: 30. 8. 2023

Podpis: